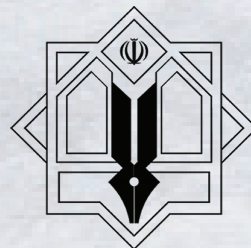

دانش و سرمایه

سال اول، شماره اول، مهر ۱۴۰۰
انجمن اسلامی دانشجویان مستقل
دانشکده مدیریت دانشگاه تهران

دانش و سرمايه

انجمن اسلامی دانشجویان مستقل
دانشکده مدیریت دانشگاه تهران

سردبیر و مدیر مسئول :
هستی مرادی
طراحی :
محمد مهدی تورک

@Deraye_management

@Deraye_management

فهرست مطالب

- ۳ سخن سردبیر
- ۴ مالی و سرمایه گذاری
- ۴ بیت کوین، از اپیدمی تا سقوط
- ۶ آموزش تابلوخوانی
- ۱۱ سرمایه گذاری در طلا
- ۱۳ سواد مالی
- ۱۵ نبض اقتصاد
- ۱۵ فیزیک اقتصاد
- ۱۷ اقتصاد چین و مدل توسعه شرق آسیا
- ۲۱ صنعت مالی با چاشنی فناوری اطلاعات
- ۲۱ کاربرد هوش مصنوعی در صنعت مالی
- ۲۵ حیات تجارت
- ۲۵ ریسک کردن مدیریت می خواهد

به نام خداوند لوح و قلم
سلام به تمامی بزرگوارانی که قصد به قرائت نشریه دانش و سرمایه دارند.
این نوشته سخن سردبیر به عنوان اولین نوشته برای من اهمیت فراوانی دارد چرا
که به مسائل و دغدغه هایی که باعث بنیان و انتشار این نشریه شد میپردازم.
سقوط صادرات، کسری شدید بودجه، افزایش بدهی خالص دولت، بحران
قیمت مسکن، افزایش روز به روز نرخ ارز... و به تبع آن کاهش قدرت خرید
مردم، بالا رفتن آمار خودکشی، بحران بیکاری و افزایش سرقت و کاهش
رفاه و کیفیت زندگی مردم... برای من این دغدغه را ایجاد کرد تا به نوبه
ی خود سهم کوچکی را در جهت بهبود این اوضاع نابسامان ایفا کنم.
روی صحبت من با تمام کسانیست که دغدغه ای مشابه با من
دارند و میخواهند از این شرایط به بهترین نحو ممکن گذر کنند.
به مدد پروردگار به همراه جمعی از دانشجویان برتر دانشکده مدیریت دانشگاه
تهران برآن شدیم تا برای اشاعه هرچه بیشتر دانش و سواد مالی که امروزه بیش
از پیش جزیی لاینفک از زندگی ما شده نشریه دانش و سرمایه را بنیان کنیم.
از کلیه مخاطبین نشریه دانش و سرمایه به ویژه دانشجویان و اساتید گرامی استدعا
می نمایم که به حیث همکاری و مشارکت و همچنین ارائه پیشنهادات و انتقادات
به آیدی درج شده مراجعه فرمایید.

در پناه حق باشید.

آیدی: @HastiMoraD

روایت بیت کوین، از اپیدمی تا سقوط

روایت بیت کوین، از اپیدمی تا سقوط چه شد که بیت کوین همه گیر شد و آیا پایانی برای این شیوع وجود دارد؟ بیت کوین اولین رمزارز در دنیای گسترده رمزارزهاست. دنیای رمزارزها بسیار گسترده است. طبق آمار وبسایت Statista حدود ۶۰۰۰ رمزارز وجود دارد اما بیت کوین بالاترین Market cap را داراست. روایت بیت کوین از آن روایت های مسری اقتصادی است که پشت آن علم و دانشی عمیق است اما به راحتی در میان عامه ی مردم دهان به دهان

می گردد و طرفداران بسیاری دارد. اما آیا تمام این طرفداران و معامله گران بیت کوین می توانند بگویند که ارزش بیت کوین در چیست؟ در واقع کسر بزرگی از آن ها نمی توانند به این سوال و یا سوالات دیگر در مورد بیت کوین پاسخ منطقی دهند! حتی اگر به آن ها بگویید که بیت کوین واقعیتی حبابی دارد و ارزش آن ماهیتی سفته بازانه دارد نمی توانند دلیلی موجهی برای نقض این گفتار بیاورند. پس راز جذابیت روزافزون این رمزارز چیست؟ با بیت کوین جهان وطن شوید!

نمی توان برای بیت کوین ملیتی قائل شد (بر خلاف بسیاری دیگر از پول های رایج که حاوی تصاویر و پیام های ملی گرایانه اند). این ارز تحت کنترل هیچ دولت، کشور و یا بانکی نیست به این سبب در قرن ۲۱ بیت کوین قدمی موثر است در راستای هدف جهان وطن شدن. در نتیجه این ارز را می توان روایتی تلقی کرد که میان آنارشیست ها و آزادی خواهان قرن بیست و یکمی طرفداران بسیاری دارد.

پای هیچ شخص ثالثی در میان نیست!

طبق مقاله ی منتشر شده به وسیله ی ساتوشی ناکوموتو خالق بیت کوین، سیستم این ارز همتا به همتا است و تراکنش ها نه به وسیله ی دولت یا بانک مرکزی بلکه توسط شبکه ای از رایانه ها تایید می شوند.

داستان رازآلود قهرمان بیت کوین

آنچه که رازآلود است برای مردم جذاب است. ساتوشی ناکوماتو قهرمان و خالق بیت کوین است. اما از ساتوشی همان قدر اطلاعات در دست است که از اعماق دست نیافتنی اقیانوس می دانیم. در مورد وی حدس و گمان هایی وجود دارد اما تاکنون درستی و نادرستی هیچ کدام ثابت نشده است. برخی گمان می برند ساتوشی ناکوماتو در واقع نام یک فرد نیست و به گروهی حرفه ای از خالقان بیت کوین اشاره دارد. بسیاری دلایل قابل ملاحظه ای آورده اند که ساتوشی اصلاً ملیت ژاپنی ندارد. به عنوان مثال بررسی زمان پست گذاری وی نشان می دهد که به احتمال

زیاد ساتوشي در آمريکاي شمالي بوده است. همچنين حدس‌ها و شواهدی مبني بر اين که ساتوشي ناکوموتو همان جنایتکار بزرگ و برنامه‌نویس سابق پاول لرو است نیز وجود دارد. ماجرایي از جنس ادبیات رازآلود!

با بیت‌کوین به آینده پیوندید!

استفاده از بیت‌کوین یا خرید و فروش آن احتمالاً حس پیوستن به آینده را برای بسیاری تداعي کند. چرا که بیت‌کوین چیزی مهیج تر از واحدهای پول دیگر و یا فیات‌مانی دارد. يك كيف پول بیت‌کوین نیز احتمالاً حس هیجان بیشتری انتقال دهد. چه چیزی جذاب‌تر از این برای نسل Z و آلفا وجود دارد؟! بیت‌کوین قسمتی از آینده است که تاکنون بسیاری توانسته‌اند با درک درست روایت آن ثروت‌مند شوند. لازم به ذکر است که تکنولوژی این رمزارز بر پایه‌ی بلاک‌چین است که از نسل سوم اینترنت بهره می‌برد.

Wow factor

بیايد برای چند لحظه نگاهمان را به بیت‌کوین تغییر دهیم و به آن به دید یک سرویس و نه یک واحد پولی، نگاه کنیم. در این صورت بیت‌کوین يك تجربه‌ی بي‌نظير برای مشتریان (تمام کسانی که از بیت‌کوین به نحوي استفاده می‌کنند) است. تجربه‌ای نوآورانه، پرسرعت و بدون محدودیت‌های سرویس‌های مشابه! پس با این تفاسیر بیت‌کوین به واسطه‌ی تمام ویژگی‌های منحصر به فردش مارا وادار می‌کند که بگوییم Wow.

پایان بیت‌کوین

با همه‌ی این تفاسیر آیا پایانی برای روایت بیت‌کوین وجود دارد؟ بر اساس آن چه فلیپینگ (Flipping) بیان می‌کند بله این احتمال وجود دارد. اصطلاح flipping در سال ۲۰۱۷ مطرح شد. Flipping اساساً به لحظه بالقوه‌ای اشاره دارد که اتریوم بالاتر از بیت‌کوین قرار می‌گیرد و به بزرگترین رمزارز جهان تبدیل می‌شود. پس احتمال دارد که در آینده، اتریوم به روند فراگیر بیت‌کوین پایان ببخشد.

روژین بنکدار

آموزش تابلوخوانی

تابلوخوانی چیست؟

به بررسی تابلوی هر نماد (سهام) در بورس اوراق بهادار، از طریق سایت tsetmc.com، تابلوخوانی گفته می شود. تابلوی هر نماد اطلاعاتی مانند قیمت خرید و فروش، تعداد و حجم معاملات انجام شده و... را نشان می دهد که تابلوخوانی به فهم هرچه بیشتر ما از این اطلاعات کمک می کند.

سایت TSETMC چیست؟

TSETMC مخفف عبارت Tehran Securities Exchange Technology Management Co. به معنای «شرکت مدیریت فناوری بورس تهران» می باشد. در این سایت (www.tsetmc.com) تابلوی تمامی نمادهای پذیرفته شده در بورس تهران موجود هستند. پس از ورود به سایت، اطلاعات کلی بازار مثل شاخص ها، نمادهای پرتراکنش و... نمایش داده می شوند که ما در بخش جداگانه ای به آنها خواهیم پرداخت.

بورس اوراق بهادار تهران									
در یک نگاه									
وضعیت بازار	باز	11:54:20	شاخص های منتخب						
شاخص کل	1,435,115.84	9668.81	انحصار	11:50	1,435,115.84	هدفدار	9668.81	تغییر	0.68
شاخص کل (هم وزن)	420,621.75	1071.95	شاخص کل	11:50	358,296.27	بیشترین	1,434,869.24	کمترین	1,425,485.45
اگرش بازار	57,667,360.717 B		شاخص قیمت (وزن-وزنی)	11:50	420,621.75	درصد	0.26		355,891.92
اطلاعات قیمت	11:54:05 00/7/7		شاخص کل (هم وزن)	11:50	265,412.68		0.26		419,700.54
تعداد معاملات	831,096		شاخص قیمت (هم وزن)	11:50	1,843,021.67		0.40		264,831.39
اگرش معاملات	56,255.656 B		شاخص آزاد شناور	11:50	1,071,965.18		0.74		1,835,067.96
حجم معاملات	6,408 B		شاخص بازار اول	11:50	2,826,208.73		0.60		1,063,824.29
			شاخص بازار دوم	11:50					2,810,186.88
نمادهای پرتراکنش									
نماد	قیمت	تغییر	آخرین معامله	کمترین	بیشترین	بهره	حجم	اگرش	
کمیانتک - آریان کمیانتک	1435.94	34,340	33,900	31,200	33,900	4.99	30,990 M	1,014.453 B	
فارسول - فارس فولاد سوزوار	1240.94	15,960	36,750	36,050	37,270	0.46	27,710 M	1,016.499 B	
کدما - معدنی دعاوند	1221.73	176,090	136,550	128,530	139,990	0.93	35,289 M	4,622.222 B	
برکت - گروه دارویی برکت	983.27	13,910	31,050	30,280	31,700	(2.57)	52,762 M	1,613.759 B	
شیراز - پالایش نفت بندرعباس	921.84	49,780	6,800	6,510	14,667	1.49	174,717 M	1,165.225 B	
شستا - سرمایه گذاری تامین اجتماعی	662.57	107,580	12,810	12,410	12,860	2.23	53,563 M	676.043 B	
شتران - پالایش نفت تهران	528.66	88,920	11,150	10,920	11,340	(0.27)	57,586 M	641.839 B	
نمادهای پرتراکنش									
نماد	قیمت	تغییر	آخرین معامله	کمترین	بیشترین	بهره	حجم	اگرش	
فجهان - مجتمع جهات فولاد سرجان	93.99	20,953.32	6,732	6,500	6,859	1.16	61,245	1,035.448 B	
هدیرت - س. و خدمات مدیریت صنعت ب کشور	11,701,766.013 B		9,990	9,251	9,990	4.99	35,138	306.176 B	
نوس - توسعه سامانه های نرم افزاری نوس	3,702,101.759 B		11,629	11,629	11,629	4.99	16,253	28.998 B	
دی - بانک دی	11:54:07 00/7/7		1,059	1,031	1,073	(0.66)	16,164	556.251 B	
هوامون - سرمایه گذاری هامون صا	452,115		3,358	3,191	3,450	0.27	14,868	139.826 B	
گدنا - تهیه توزیع غذای دنا آفرین فدک	209,144,340 B		20,605	20,600	21,976	(4.83)	7,204	95.462 B	
سیمداز - سیمداز سیستم آتیا	2,582 B		18,285	18,210	18,690	0.11	6,975	17.067 B	
نمادهای پرتراکنش									
نماد	قیمت	تغییر	آخرین معامله	کمترین	بیشترین	بهره	حجم	اگرش	
آریا	112,137								
راگرس	277,041								
ماس	63,829								
نکستو	18,420								
شنگویا	12,198								
شاهوات	124,311								

برای ورود به تابلوی هر نماد (سهام) بر روی گزینه «جستجوی نماد» که در بالای سایت قرار گرفته است، کلیک کرده و نام نماد مورد نظر را تایپ می کنیم. پس از جستجو و یافتن نماد، بر روی آن کلیک کرده تا وارد تابلوی آن شویم.

نمایش فهرست
🏠
🔍
💬
?
NEW
📊

شرکت مدیریت فناوری بورس تهران
Tehran Securities Exchange Technology Management Co

جستجوی نماد
برای جستجوی نمادها و شرکت ها، دسترسی سریع با کلید '/' یا '?'

بورس کالا
بورس
فرابورس ایران
بورس اوراق بهادار تهران
در یک نگاه

بورس اوراق بهادار تهران
بازار نقدی بورس در یک نگاه

صفحه تابلوی نماد
در این صفحه اطلاعات نماد نشان داده شده است. ما در این بخش به بررسی نیمی از آنها می پردازیم.

۱. قیمت خرید: بالاترین قیمتی است که یک معامله گر (خریدار) برای خرید سهام پیشنهاد داده است و حاضر است آن را بخرد.
۲. قیمت فروش: پایین ترین قیمتی است که یک معامله گر (فروشنده) برای فروش سهام خود پیشنهاد داده است و حاضر است آن را بفروشد.
۳. قیمت معامله: آخرین قیمتی را نشان می دهد که سهم در آن معامله شده است. این قیمت زمانی تعیین می شود که قیمت های خرید و فروش با یکدیگر برابر شوند و معامله گران (خریدار و فروشنده) بر سر یک قیمت برای معامله به توافق برسند.
۴. اولین قیمت: قیمت اولین معامله ای است را نشان می دهد که در آن روز انجام شده است.
۵. قیمت پایانی: این قیمت مبنای محاسبه بازه قیمتی مجاز برای روز بعد است. به عبارت دیگر، قیمت سهام در پایان زمان معاملاتی روز جاری و آغاز زمان معاملاتی روز بعد (بازگشایی)، قیمت پایانی است و به دو صورت زیر محاسبه می شود:

۱. اگر حجم معاملات بیشتر از حجم مبنا باشد (حجم معاملات در ادامه همین بخش و حجم مبنا در بخش بعدی توضیح داده می-شوند):

$$\text{قیمت پایانی} = \frac{(\text{تعداد سهام معامله شده در این قیمت} \times \text{قیمت سهام}) + \sum_1^n (\text{قیمت پایانی روز قبل} - \text{قیمت پایانی روز قبل})}{(\text{تعداد سهام معامله شده در این قیمت}) + 1}$$

۱۱. اگر حجم معاملات کمتر از حجم مبنا باشد:

$$\text{قیمت پایانی} = \text{قیمت پایانی روز قبل} + \frac{\text{حجم معاملات}}{\text{حجم مبنا}} \times (\text{قیمت پایانی روز قبل} - \text{قیمت پایانی روز قبل})$$

نکته: اگر حجم معاملات روزانه پایین تر از حجم مبنا باشد، قیمت پایانی تغییر چندانی نمی-کند. همچنین قیمت پایانی به صورت خودکار و در بازه-های زمانی بسیار کوتاه توسط سامانه محاسبه و در تابلو نماد نمایش داده می-شود.

فروش	معامله	خرید
36,770	170 [0.46%] 36,750	36,750
دیروز	پایانی	اولین
36,580	100 [0.27%] 36,680	36,950

۶. بازه روز: بالاترین و پایین ترین قیمتی است که سهام، در روز معاملاتی جاری، خرید و فروش می-شود.

۷. قیمت مجاز: بیشترین و کمترین قیمتی است که سهم می تواند در یک روز معاملاتی نوسان کند. براساس قوانین بورس اوراق بهادار، اکثر سهم ها دامنه نوسان ۵ درصدی دارند. به عبارت دیگر نمی-توانند بیشتر از ۵ درصد، نسبت به قیمت پایانی روز قبل، افزایش یا کاهش داشته باشند.

۸. بازه هفته: نشان دهنده بازه قیمتی سهام در هفته-ی جاری است.

۹. بازه سال: بازه قیمتی یک سال اخیر سهام را نشان می-دهد.

36,050	37,270	بازه روز
34,760	38,400	قیمت مجاز
35,480	39,400	بازه هفته
31,250	39,400	بازه سال

۱۰. تعداد معاملات: تعداد دفعات انجام معامله در یک نماد را نشان می-دهد. در واقع تعداد معاملات، نشان می-دهد که یک نماد چند بار خرید و فروش شده است.

۱۱. حجم معاملات: نشان دهنده تعداد سهمی است که در طول یک روز معامله می شود. حجم معاملات یکی از شاخص های مهم در بررسی سهام است.

نکته: نمادهایی که حجم معاملاتی بالاتری دارند، از توانایی نقدشوندگی بیشتری نسبت به نمادهایی که حجم معاملاتی کم تری دارند برخوردارند.

۱۰. تعداد معاملات: تعداد دفعات انجام معامله در یک نماد را نشان می‌دهد. در واقع تعداد معاملات، نشان می‌دهد که یک نماد چند بار خرید و فروش شده است.
۱۱. حجم معاملات: نشان دهنده تعداد سهمی است که در طول یک روز معامله می‌شود. حجم معاملات یکی از شاخص‌های مهم در بررسی سهام است.
- نکته: نمادهایی که حجم معاملاتی بالاتری دارند، از توانایی نقدشوندگی بیشتری نسبت به نمادهایی که حجم معاملاتی کم‌تری دارند برخوردارند.
۱۲. ارزش معاملات: مجموع تمام تراکنش‌های مالی که در طول یک روز در نماد رخ داده است را نشان می‌دهد.
۱۳. ارزش بازار: به ارزش روز و متعارف سهام یک شرکت سهامی عام، ارزش بازار آن شرکت گفته می‌شود و مقدار آن به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$\text{قیمت پایانی سهام در روز معاملاتی} \times \text{تعداد سهام} = \text{ارزش بازار}$$

۱۴. آخرین اطلاعات قیمت: آخرین زمانی را که تابلوی نماد بروزرسانی شده است را نشان می‌دهد.
۱۵. وضعیت: نمادهای بورس اوراق بهادار همیشه در یک وضعیت قرار ندارند و ممکن است در زمان‌های مختلف، وضعیت‌های متفاوتی داشته باشند. وضعیت می‌تواند یکی از حالت‌های زیر باشد:
- (a) مجاز: معاملات در نماد مورد نظر به طور عادی و طبق روال همیشه صورت می‌گیرد.
- (b) مجاز-محفوظ: اگر نماد مدتی بسته باشد و اکنون بخواهد بازگشایی شود، در این حالت قرار می‌گیرد. در وضعیت مجاز محفوظ می‌توان سفارش ثبت کرد، اما تا زمانی که وضعیت نماد به مجاز تغییر پیدا نکند، خرید و فروشی انجام نخواهد شد.
- (c) مجاز-متوقف: نماد غیرقابل معامله است و ثبت سفارش هم نمی‌توان انجام داد. در حقیقت نماد مجاز به معامله است، ولی به دلایل خاص مقطعی، خرید و فروش و سفارش‌گیری در آن امکان‌پذیر نیست.
- (d) ممنوع: نماد قابل معامله و ثبت سفارش نیست، اما تا پایان همان روز معاملاتی جاری بازگشایی خواهد شد.
- (e) ممنوع-محفوظ: این حالت یک مرحله قبل از وضعیت مجاز-محفوظ است. در واقع وقتی ناظر بازار قصد بازگشایی یک نماد با وضعیت ممنوع-متوقف را دارد، ابتدا وضعیت به ممنوع-محفوظ تغییر کرده و پس از مدت کمی به مجاز-محفوظ تغییر می‌کند تا نماد آماده بازگشایی شود. در این وضعیت نیز امکان معامله و ثبت سفارش وجود ندارد.
- (f) ممنوع-متوقف: نماد قابل معامله و ثبت سفارش نیست و در روز معاملاتی جاری بازگشایی نخواهد شد. زمان بازگشایی نماد هم متعاقباً توسط ناظر بازار اعلام می‌شود.

67,625	تعداد معاملات
27.78 M	حجم معاملات
1,019.069 B	ارزش معاملات
146,720 B	ارزش بازار
11:55:10	آخرین اطلاعات قیمت
مجاز	وضعیت

جمع-بندی

در بخش اول از «آموزش تابلوخوانی در بورس اوراق بهادار»، به بررسی قسمتی از مبانی پایه-ای تابلوخوانی، مانند انواع قیمت ها، انواع بازه-ها، حجم معاملات و... پرداختیم. در بخش بعدی به سراغ قسمت-های دیگر، اعم از تابلوی معاملاتی، خریداران و فروشندگان حقیقی و حقوقی، ... خواهیم رفت تا گزینه های بیشتری از سایت Tsetmc را شرح دهیم تا دید کامل تری نسبت به تابلو نماد به دست آوریم.

محمد رضا عادل

سرمایه گذاری در طلا

- طلا یکی از فلزاتی است که از گذشته های دور همواره به عنوان یک دارایی امن مطرح بوده و توانایی حفظ ارزش پول افراد را در مواقع بحرانی و غیرعادی مثل شیوع یک بیماری ، جنگ و بحران های سیاسی و اقتصادی و ... داراست. به بیانی ساده و شیواتر افراد جامعه خرید طلا را به عنوان یک دارایی

امن ، بهترین راه حل برای سرمایه گذاری در زمان بروز مشکلات می دانند. - هم چنین با افزایش نشانه های تردید و بدبینی در فضای اقتصاد ، طلا در زمره مهم ترین ارزش هایی است که پس انداز سرمایه گذاران را به سوی خود می کشاند ، در واقع طلا نقش پناهگاه را ایفا می کند و هنگامی که سرمایه گذاران از سایر ارزش ها به ویژه سهام روی برمی گردانند به طلا علاقه نشان می دهند. - در ایران نیز از گذشته تا الان خرید طلا به عنوان زیورآلات و هم چنین برای سرمایه گذاری مرسوم بوده است. تعیین زمان دقیق خرید طلا ، چه برای یک شهروند عادی که طلا را به عنوان زیورآلات می خرد و چه برای یک سرمایه گذار که به منظور کسب سود اقدام به خرید طلا می کند ، به صورتی که حداکثر مطلوبیت و رضایتمندی نصیب آنها شود ، مستلزم اطلاع از عواملی است که بر قیمت این فلز گرانبها در کشور تاثیر می گذارند. - پارامترهای گوناگونی را می توان به عنوان متغیرهای تاثیرگذار بر قیمت طلا در فضای اقتصاد جهانی و قیمت طلا در داخل کشور نام برد که در متن حاضر به مهم ترین عوامل اثرگذار بر قیمت طلا در ایران اشاره می کنیم. قیمت طلا در ایران تحت تاثیر سه عامل مهم می باشد :

۱- افزایش یا کاهش قیمت ارز در داخل کشور

قیمت ارز در ایران یکی از مهم ترین پارامترهای تاثیرگذار بر بازار طلا و سکه است ، مادامی که دلار در ترند صعودی به سر می برد ، طلا و سکه نیز به پشتوانه افزایش ارزش ذاتی به واسطه این رشد ، شاهد تاخت و تاز قیمتی هستند و همسو با کاهش ارزش اسکناس آمریکایی ، قیمت طلا و سکه نیز کاهش می یابد. در مقام ملموس ترین مثال در دسترس برای آنچه که گفته شد می توان به روند قیمتی طلا و سکه در سال ۹۹ اشاره کرد. تا زمانی که دلار تا اواخر مهر ماه ۹۹ به دلیل خوشبینی به پیروزی ترامپ در انتخابات سال گذشته آمریکا صعودی بود ، طلا و سکه نیز همگام با رشد دلار افزایش قیمت داشتند تا جایی که در اواخر همین ماه حتی قیمت یک گرم طلای ۱۸ عیار به یک میلیون و پانصد هزار تومان هم رسید اما دقیقاً از اول آبان و افزایش شانس بایدن در نظرسنجی ها و نظرخواهی های عمومی ، دلار از سقف قیمتی تاریخی خود عقب نشینی نمود و سکه و طلا نیز همگام با دلار شاهد افت قیمتی بودند.

۲- افزایش یا کاهش قیمت اونس جهانی طلا

افزایش قیمت اونس جهانی طلا منجر به افزایش و کاهش قیمت اونس جهانی موجب کاهش قیمت طلا در ایران می گردد.

عوامل گوناگونی بر قیمت اونس جهانی طلا تاثیر می گذارند که در اینجا چند مورد از آنها را ذکر می کنیم
الف) بحران های سیاسی و اقتصادی

از آنجا که طلا به عنوان یک دارایی امن مطرح است سرمایه گذاران پس از مشاهده علائم بحرانی به سرعت دارایی های خود را به دارایی های کم ریسک مانند طلا تبدیل می کنند به طور مثال تنش در عراق و غزه در برهه هایی موجب رشد قیمت طلا شد و یا در ابتدای سال ۲۰۱۶ افت شاخص بورس چین عامل رشد قیمت طلا بود.
ب) شاخص دلار آمریکا

به طور کلی قیمت اونس جهانی طلا با ارزش دلار رابطه معکوس دارد. افزایش ارزش دلار قیمت طلا را برای خریدارانی که با دیگر ارزها قصد خرید دارند بالا برده و در نتیجه تقاضای طلا کاهش و قیمت آن نیز تنزل می یابد. در مقابل کاهش ارزش دلار موجب کاهش ارزش طلا و افزایش تقاضا و سرانجام موجب افزایش قیمت آن خواهد شد. هم چنین مواردی مانند نرخ بیکاری، تولید ناخالص داخلی و نسبت بدهی به تولید ناخالص داخلی آمریکا نیز بر قیمت اونس جهانی طلا تاثیر می گذارند.
۳- افزایش یا کاهش تقاضای مصرفی و تجملاتی و سرمایه گذاری

تقاضای طلا در جهان در بازه های زمانی خاصی از سال به دلیل مناسبات اجتماعی، آیینی و یا سنتی افزایش پیدا می کند که این افزایش در تقاضا منجر به افزایش قیمت اونس جهانی طلا می گردد. به عنوان مثال، هر ساله در بهمن ماه در چین که بزرگترین واردکننده طلاست جشن سال نو برگزار می گردد که این امر منجر به افزایش تقاضای طلا در این کشور پرجمعیت می شود و یا در هند که بزرگترین مصرف کننده طلا بعد از چین است، در دوره ای از سال که جشن های ازدواج در آن برگزار می گردد، تقاضای طلا به نحو معناداری نسبت به سایر ایام سال افزایش پیدا می کند. در ایران نیز بر اساس آمار منتشرشده از سوی اتحادیه طلا و جواهر تهران تقاضای طلا در ماه های محرم و صفر به دلیل مناسبات دینی حاکم در کشور و عدم برگزاری جشن های ازدواج و سایر مراسمات و جشن ها در دو ماه مذکور در کف سالانه خود قرار می گیرد و در اسفند ماه به دلیل خرید طلا و سکه به عنوان عیدی از سوی مردم عادی و خرید سکه به عنوان عیدانه از سوی برخی شرکت ها برای کارمندان در سقف سالانه قرار می گیرد. هم چنین به طور سنتی در بازارهای مالی زمانی که شاهد افزایش قیمت یک دارایی هستیم، تقاضای سرمایه گذاری و سفته بازانه برای آن دارایی افزایش می یابد. بنابراین در مواقع افزایش قیمت طلا در کشور نیز شاهد افزایش تقاضای طلا خواهیم بود.

پی نوشت: آنچه که گفته شد توضیح اجمالی عوامل اثرگذار بر قیمت طلای جهانی و هم چنین طلا در داخل کشور بود، بی تردید عوامل دیگری نیز غیر از آنچه که ما گفتیم وجود دارند که الزامیست سرمایه گذاران به آنها نیز توجه کافی و وافی داشته باشند، برای اطلاعات بیشتر در این زمینه می توانید به کتاب تحلیل بنیادی طلا، نوشته بهنام بهزادفر از انتشارات بورس مراجعه نمایید.

علی عبدالحمیدی

سواد مالی

مقدمه

هر فردی در زندگی خود اهدافی را دنبال میکند. اگر می‌خواهیم به این اهداف برسیم باید توانمند شویم و بتوانیم مسیر زندگی خودمان را مدیریت کنیم. ما همواره در حال تصمیم‌گیری و انتخاب کردن هستیم و این انتخاب‌ها هستند که مسیر زندگی ما را مشخص میکنند. انتخاب‌های غلط ما را از اهدافمان دور میکنند و تصمیم‌های درست ما را به آن‌ها نزدیک میکنند.

ما در دوره سواد مالی به دنبال آن هستیم که با افزایش دانش مالی خود و یادگیری برخی مهارت‌ها و مجهز شدن به ابزار مختلف بتوانیم فرمان بعد مالی و اقتصادی زندگی خودمان را در دست بگیریم و برای رسیدن به مقصد تصمیمات بهتری بگیریم. شاید در این مسیر هزاران اتفاق مختلف مانند رکود و تورم و گرانی و ... رخ دهد که از کنترل ما خارج باشد ولی در هر صورت بخشی از آینده در دست ماست و میتوانیم با برنامه ریزی خود را برای شرایط مختلف آماده کنیم.

تعریف سواد مالی

سواد مالی یک مهارت است. مهارتی برای تدبیر بعد مالی زندگی. مجموعه‌ای از دانش‌ها و اطلاعات است که اگر آموزش ببینید و با تمرین آن را در زندگی خود کاربردی کنید تاثیراتش را خواهید دید.

شش سرفصل اصلی سواد مالی عبارتند از:

۱) خرج و پس انداز

۲) مدیریت بدهی

۳) کارپایی و درآمد

۴) سرمایه‌گذاری

۵) مدیریت ریسک و بیمه

۶) تصمیم‌گیری‌های مالی

هر فصل شامل چند زیر موضوع و مفهوم است که اگر کسی آن‌ها را بداند باسواد مالی محسوب میشود.

سرفصل اول خرج و پس انداز

فاصله میان درآمد و هزینه‌ها یکی از شاخصه‌های سواد مالی است. برای پر کردن این فاصله سه راه حل وجود دارد.

• قرض کردن : باعث میشود که سطح زندگی به طور غیر واقعی و با مصرف درآمد دوره های آینده بالا برود.

• افزایش درآمد : سخت و زمانبر است و همچنین ممکن است هزینه ها نیز به موازات افزایش درآمد افزایش یابند.

• کاهش هزینه ها : در ادامه به بیان برخی راهکارها برای این مورد اشاره میکنیم. راهکار های کاهش هزینه ها:

۱. نوشتن هزینه ها: این کار به خودآگاهی شما کمک میکند. برای مدت سه ماه هزینه ها و مخارج خود را بنویسید. حتی لازم نیست دست به محاسبه و بزنیید و صرفاً نوشتن هزینه ها برای شما درکی از شرایط ایجاد میکند و باعث میشود به طور نامحسوس و خود به خود هزینه ها-هائیتان کاهش یابد. یکی دیگر از مزایای نوشتن این است که مسائل را به خارج از ذهن منتقل میکند. نوشتن هزینه ها ابتدای راه ، مقدمه و اولین مهارت سواد مالی است. برای اینکار میتوانید دفترچه ای برای ثبت هزینه ها داشته باشید و یا اینکه از اپلیکیشن های حسابداری شخصی استفاده کنید.

۲. دسته بندی هزینه ها : با دسته بندی کردن هزینه ها متوجه خواهید شد که هزینه های زیادی را صرف کارهایی کرده اید که شاید تغییر خاصی در کیفیت زندگی شما نداشته اند. در ادامه سرفصل خرج و پس انداز و در مبحث بودجه بندی در این باره بیشتر صحبت میکنیم.

۳. نگهداری اسناد و مدارک : ممکن است الآن اهمیت این اسناد را درک نکنیم اما بعداً و وقتی که بیشتر درگیر شویم به اهمیت این اسناد پی خواهیم برد. البته لازم نیست که رسید تک تک خرید ها را همیشه نگهداریم و برای خرید های کوچک همین که همان روز آنها را ثبت کنید کافیست. در اپلیکیشن های حسابداری تمام این مخارج به طور دقیق ثبت میشوند ولی در ابتدای کار ترجیح بر این است که ثبت هزینه ها و نگهداری اسناد به صورت فیزیکی باشد تا بیشتر احساس واقعی مدیریت هزینه ها را داشته باشید.

در شماره بعدی نشریه درباره ی شاخه های دیگر بحث خرج و پس انداز صحبت خواهیم کرد.

محمدعلی افشار

فیزیک اقتصاد

برای پیشرفت روز افزونی که امروزه در دنیا شاهدش هستیم علتی مهم وجود دارد و آن هم گسترش علم است. این امر مستلزم این بود که علوم پایه و قدیمی مانند ریاضیات فیزیک و غیره پای خود را به علوم دیگر باز کنند تا بتوانند جنبه های کاربردی تری به آن ها اضافه سازند یکی از آن علوم علم اقتصاد است. علم اقتصاد شاید خودش کمی ترین مبحث علوم انسانی باشد ولی ماهیت این مبحث (حداقل در ظاهر) به

شکلی نیست که بتوان پیوندی بسیار عمیق و محکم بین آن با علمی مانند علم فیزیک پیدا کرد. اما ارتباط این دو مبحث بسیار تنگاتنگ تر از آن است که در نظر ما می آید به طوری که در زیرشاخه ای از آن مفهومی جوان و تازه به نام فیزیک اقتصاد یا econophysics به دنیا آمده است که به دنبال استفاده از قوانین دنیای فیزیک و پیاده سازی آن در دنیای اقتصاد است. وانگ {۱} در تعریفی از کاربرد فیزیک اقتصاد بیان می کند که این علم ابزاری برای استفاده از متوذهای فیزیک در آنالیز کردن پدیده های اقتصادی است. اما سوال مهم این است که در چه پدیده هایی؟

از آنجایی که سن این مبحث کمتر از ۴۰ سال است، پتانسیل رشد آن حداقل در زمان حال نامعلوم است ولی کاربرد هایی که تا الان از آن بر ما روشن شده می تواند سرنخی از مسیر رشد آن به عنوان یک علم جدید باشد.

وانگ در مقاله خود {۱} (physics of econophysics) به سه کاربرد اصلی این علم اشاره می کند و کارکرد آن را شرح می دهد که این سه مورد مربوط به « قیمت سهام و نرخ ارز »، « توزیع اندازه شرکت، تولید ناخالص ملی، درآمد شخصی و ثروت » و « شبکه های پیچیده سیستم های اقتصادی » می باشند.

طبیعتاً تشریح این مباحث بسیار سخت تر و طولانی تر از آن هستند که بشود در چند خط بیان کرد، هدف از این مطلب یک آشنایی کلی با این مبحث است و این که اصلاً علم فیزیک چگونه با علم اقتصاد پیوند خورده است.

برای فهمیدن این چگونگی لازم است تا پل مشترک میان این دو را پیدا کنیم. اگر بخواهیم سر راست ترین تعریف ممکن از اقتصاد را بگوییم میتوانیم از جمله آلفرد مارشال، بزرگترین اقتصاددان قرن نوزدهم استفاده کنیم. او بیان می کند که «اقتصاد مطالعه انسان در جریان زندگی روزمره اقتصادی است». همین بخش «جریان زندگی روزمره» عنصر حیاتی پیوند اقتصاد و فیزیک است. جریان زندگی انسان ها به عنوان موجودات اجتماعی و در تعامل دائمی با یکدیگر، پل میان این دو علم را میسازد. زیرا همانطور که در ابتدا اشاره شد اقتصاد هر چند جزو دسته

علوم انسانی می باشد ولی « بخش اعظمی از محتوی آن (اقتصاد) توسط مدل های ریاضی قابل فرموله کردن است و از آنجایی که خود علم فیزیک ، بی نظیرترین علمی است که قوانین ریاضی را در طبیعت اعمال می کند ، بنابراین طبیعی است که فیزیک را در اقتصاد (همانند رویکرد بی نظیرش در ریاضیات) نیز به کار ببریم»{۱}.

در کل این علم تازه نفس سعی دارد تا کاربرد خود را در زندگی روزمره گسترش دهد . مثال هایی که در بالا زده شد صرفاً از یک مقاله بود و دانشمندان دیگری نیز در حال توسعه این علم می باشند و مفاهیم کاربردی تری برای پیاده سازی آن در دنیای واقعی ایجاد سازند. نمونه هایی مانند پرداخت مالیات در افراد کم درآمد و ثروتمند که از تحقیقات پائولو موریلو می باشد {۲} و یا استفاده از این علم در زمینه ی تبادل ثروت که از تحقیقات پاتریارکا {۳} می باشد صرفاً مثال های دیگری از گسترش این علم است و باید دید که در نهایت فیزیک اقتصاد تا چه حد می تواند به گره گشایی مشکلات و مسائل اقتصادی کمک کند. اینکه آیا می توان روزی با استفاده از این دانش مشکلات تورم مانند آن چه امروز کشور ما به آن دچار است را حل کرد؟ جواب این سوال را زمان معلوم می کند.

1-Physics of econophysics / Yougui Wang, Jinshan Wu, Zengru Di

2-Paulo murio castro de Oliveira 2017 epl 40007 119

3-Eur. Phys. J . b 2010) 153-145 ,73)

پارسا تقی دخت

اقتصاد چین و مدل توسعه شرق آسیا

فکر نمیکنم بازار دیگری در جهان مانده باشد که کالای چینی در آن یافت نشود. صحبت کردن راجع به پدیده اقتصادی جهان در دهه اخیر میتواند برای هر شنونده ای جذاب باشد. چین اقتصاد جهان را فتح کرده و در کنار ایالات متحده به یکی از ابر قدرت های اقتصادی جهان تبدیل شده است. همه ما یکسری اطلاعات کلی راجع به

اقتصاد چین داریم؛ به عنوان مثال همه میدانیم که چین پرجمعیت ترین کشور جهان با نیروی کار ارزان، بزرگ ترین تولیدکننده و صادرکننده کالا به جهان و کشوری کمونیستی است. اما برای این که درک بهتری از اقتصاد چین پیدا کنیم باید تاریخ ۳۰ سال اخیر چین یعنی از ۱۹۷۹ و در واقع دوران به قدرت رسیدن دنگ شیائوپینگ که او را معمار اقتصاد امروز چین میدانند، بررسی کنیم.

اما قبل از پرداختن به ابعاد مختلف چین باید به این نکته توجه کنیم که توسعه و رشد، مفهومی منحصر به فرد برای هر کشور است. چرا که کشورها از ابعاد مختلف مثل جمعیت، جغرافیا، منابع طبیعی، تاریخی و فرهنگی، ساختار سیاسی و اجتماعی با هم تفاوت های زیادی دارند. لذا نمیتوان یک برنامه ثابت برای توسعه همه کشورها تجویز کرد. به عنوان مثال در کشوری مثل چین که جمعیت بسیار بالاست، لازم است برای ایجاد اشتغال، کارهای مختلف دستی و شاید بگوییم سطح پایین ایجاد شود که از نظر اقتصادی این کار باعث اتلاف نیروی کار می شود. اما واقعیتی که وجود دارد این است که ایجاد اشتغال برای دولت چین بسیار بااهمیت تر از ایجاد شغل با ارزش افزوده و کارایی بالاست که میتواند با یک ربات صورت بگیرد. لذا هدف ما بیان تجربه دیگر کشورهاست تا شاید بتوان از آن ها الگو گرفت و با بومی سازی، آن را در کشور اجرا کرد.

از نظر سیاسی چین کشوری دیوان سالار اقتدارگرا تک حزبی است که در اصل به شدت متمرکز اما در عمل نسبتاً غیرمتمرکز است. به طوری که ساختار سیاسی قدرت به دست حزب کمونیست است ولی در حوزه اقتصادی، اقتصاد بازار محور حاکم است و بنگاه های خصوصی نقش پررنگی در اقتصاد چین دارند بر خلاف شوروی سابق که علاوه بر ساختار سیاسی، از نظر اقتصادی هم نظام کمونیستی در آن حاکم بود و کالاها به شکل دستوری تولید و قیمت گذاری میشدند.

یکی از عوامل موفقیت چین درسی است که آن از کشورهای شرق آسیا گرفته است. کشورهای ژاپن، کره جنوبی و تایوان از معدود کشورهایی هستند که از سال ۱۹۷۰ تا ۲۰۱۰ با جهش از موقعیت فقیر به جمع ثروتمندترین کشورها رسیده اند. این سه کشور نسبت به چین حدود

۱۰ تا ۱۵ سال زودتر رشد خود را شروع کردند. لذا باتوجه به موقعیت جغرافیایی نزدیک به چین، کشورهای مناسبی برای الگو گیری به حساب می آمدند. به طور کلی ((دولت توسعه ای)) مدلی بود که این کشور ها اخذ کردند. این مدل سه رکن اساسی دارد.

اصلاح کشاورزی ((زمین به زارع))، تولید صادرات محور، سرکوب مالی اصلاح کشاورزی: این کار به معنای تکه تکه کردن مزارع بزرگ و ایجاد این طبقه روستایی بزرگ است. برخلاف آنچه زمان رهبری مائو بود و افراد به صورت اشتراکی در زمین ها کار میکردند. بازده این کار بسیار بیشتر از مزارعی است که کشاورزان اجاره کار در آن کار میکنند. امروز در چین تنها حدود ۹ درصد از تولید ناخالص داخلی مربوط به کشاورزی است. اما در دهه ۱۹۷۰ کشاورزی بزرگترین بخش اقتصادی بود و حدود ۳۷ درصد تولید ناخالص داخلی و سه چهارم همه مشاغل را تشکیل میداد. لذا اصلاح کشاورزی و اقتصاد روستایی یکی از قدم های اولیه برای توسعه چین بود. به دلیل سیاست های کمونیستی، درآمد روستاییان از سال ۱۹۵۷ تا ۱۹۷۸ بر اساس نرخ واقعی تنها حدود یک درصد رشد در سال داشت. بین سال های ۱۹۷۸ تا ۱۹۸۳ بنیاد کلی اقتصاد کشاورزی با اتخاذ ((نظام مسئولیت خانوار)) دچار تغییر شد. به طوری که خانوارها این حق را به دست آوردند که هر کدام در قطعه زمینی زراعت کنند. البته آن ها مالک زمین ها نبودند به همین دلیل حق خرید و فروش زمین را نداشتند اما عموماً حقوق مالکیتی بلند مدت را داشتند. آن ها میتوانستند حق زراعت زمین را به دیگر خانوارها بفروشند. این سیاست باعث ترغیب کشاورزان شد تا انگیزه تولید بیشتر شود چرا که برخلاف گذشته که کشاورزان برای دولت در مزارع اشتراکی کار میکردند، ذینفع اصلی خانوارهای خرد بودند. در نتیجه خانوار ها سرمایه گذاری های مختلفی در ماشین آلات، سیستم آبیاری پیشرفته و گلخانه های دائمی انجام دادند و بهره وری را بالا ببرند. همین طور به محصولات خود تنوع بخشیدند و از فناوری جدید مثل پمپ ها، تراکتور های کوچک و تجهیزات فراوری مواد غذایی استفاده کردند. درآمد سرانه روستایی بین سال های ۱۹۷۹ تا ۱۹۸۴ بیش از دو برابر شد جای خالی این حوزه تحولات در کشور ما احساس میشود. به نظر میرسد ایران نیز با توجه به داشتن مساحت زیاد و آب و هوای چهار فصل و همین طور نیروی کار زیاد و البته تحصیل کرده در حوزه کشاورزی و اقتصاد، باید در راستای استفاده از این ظرفیت ها، از دیگر کشورها الگو بگیرد و تحولی رو به جلو در اقتصاد روستایی و کشاورزی به وجود بیاورد و نقش خود را در زنجیره ارزش جهانی تعریف کند.

تولید صادرات محور: یکی از علت های اصلی فقر کشورهای فقیر این است که آن ها سرمایه ای که کشور های ثروتمند برای فن آوری دارند را ندارند. لذا لازم است آن ها سیاست جبران فناوری را اتخاذ کنند. اما سوال اصلی این است که چگونه؟ مدلی که کشور های شرق آسیا اتخاذ کردند تولید صادرات محور بود. صادرات از دو جهت به رشد فناوری و افزایش بازده تولید کمک میکند. صادرات با وارد کردن ارز به کشور میتواند ارز خارجی مورد نیاز برای خرید تجهیزات سرمایه ای که تولید سطح بالا را امکان پذیر کند، مهیا کند. دلیل دیگر این است که شما وقتی محصولی را در بازار جهانی میفروشید باید با تولید کنندگان سراسر جهان رقابت کنید و نمیتوانید از قواعد بازار به نفع خودتان استفاده کنید. شما محکوم به این هستید که به استانداردهای جهانی نزدیک شوید. شما محکوم به این هستید که فناوری خود را ارتقا دهید. شاید بهتر باشد در این قسمت به سیاست صنعتی دنگ شیائوپینگ بپردازیم تا نقش بازار آزاد و صادرات را در توسعه چین بهتر درک کنیم. به طوری کلی سیاست صنعتی او را میتواند به ۵ بخش تقسیم بندی کرد:

۱- حرکت صنایع سنگین سرمایه بر به صنایع سبک نیازمند نیروی کار زیاد

تأکید بر صادرات صنعتی سبک به منظور به دست آوردن ارز خارجی که برای واردات تجهیزات سرمایه مورد نیاز است
 راه اندازی مناطق ویژه اقتصادی که به شرکت های خارجی اجازه میداد کارخانه ها را در دوره ی زمانی خاصی بنا کنند .

اصلاح قیمت ها و افزایش نقش بازار

افزایش مدارا با بنگاه های خصوصی .

نکته جالب در مدل توسعه شرق آسیا که نقش مهمی در رشد آن ها داشت ، این بود که در این کشور ها آن ها به ارز خارجی بسیار اهمیت میدادند . به عنوان مثال در کره ارز خارجی فقط به عده ای محدود و به صورت کنترل شده به افراد داده میشد و افراد حق سفر های خارجی و خریدن بعضی کالا های خارجی که در داخل تولید میشد را نداشتند، زیرا این کار باعث خروج ارز که در واقع سرمایه ملی کشور است میشد . اما شما میبینید که در کشور ما شرایط به گونه ای رقم خورده است که خانوار ها برای حفظ ارزش پول ملی ارز خارجی میخرند و آن را در خانه هایشان نگه میدارند . ارزی که میتواند با وارد کردن فناوری و تکنولوژی تحولی در تولید ایجاد کند متأسفانه آنچه در ایران مشاهده میشود این است که نگاه صادرات محور در بین بنگاه های اقتصادی بسیار کم رنگ است و هدف آن ها بیشتر بازار داخل است و این باعث حرکت اقتصاد به بخش سوم یعنی خدمات شده و در نتیجه این منجر به ایجاد کسب و کار های خرد متعددی میشود که پایه های صادراتی ضعیفی دارند . به عنوان مثال در چند سال اخیر کسب و کار های اینستاگرامی بسیار پررنگ شده . کسب و کار هایی که فقط مشتری داخلی دارند و خدمات و کالاهایی در آنجا به فروش میرسد که شاید با آنچه مورد نیاز جهان خارجی است بسیار فاصله دارد . آیا واقعا با این نگاه میتوان تحولی در رقابت پذیری تولید داخلی در سطح جهانی ایجاد کرد ؟!

سرکوب مالی : به مجموعه فعالیت هایی که برای کنترل بازار های مالی صورت میگیرد تا حاکمیت با کمک آن بتواند سرمایه را به بخش های مطلوب توسعه اش هدایت کند سرکوب مالی میگویند که به شکل های مختلفی صورت میگیرد . در واقع سرکوب مالی مجموعه سیاست هایی هستند که برای جهت دهی حرکت سرمایه از خانوار و شرکت های پس انداز کننده به سوی دولت طراحی شده . از جمله :

نرخ بهره پایین جهت هدایت نقدینگی ، از طریق تأمین مالی کم هزینه و سرمایه گذاری در بخش زیرساختی و صنایع . بهتر است در این قسمت نگاهی کلی به نظام پولی-بانکی چین نیز داشته باشیم . چین یک نظام پولی دارد که تحت تسلط بانک هاست . به طوری که ۸۰ درصد تأمین مالی توسط بانک ها صورت میگیرد و نظام سرمایه در این کشور نقش پررنگی ندارد . نکته جالب تر خصوصی یا دولتی بودن این بانک هاست . چین طی دوره اقتصاد برنامه ریزی شده عملاً یک بانک داشت و آن بانک خلق چین بود که در واقع هم کارکرد بانک مرکزی و هم بانک تجاری را داشت . در اوایل دهه ۱۹۸۰ بانک خلق چین به چهار بانک تجاری غول تقسیم شد که تحت کنترل وزارت امور مالی بودند . بانک چین ، بانک عمران چین ، بانک صنعت و تجارت چین و بانک کشاورزی چین . وام دهی در این بانک ها کاملاً کنترل شده بود و تقریباً هیچ وامی به شرکت های خصوصی و خانوار ها داده نمیشد . در ادامه، دادن وام های بانکی به شرکت های دولتی ناکارآمد باعث ایجاد بحران بانکی شد . دولت در اواخر دهه ۱۹۹۰ ده ها بانک کوچک تر لایه دوم را ترغیب کرد تا فعالیت خود را شروع کنند و گسترش دهند . در نتیجه سهم ۴ بانک غول کاهش پیدا کرد و با ساختار سرمایه قوی تر ، رقابت بیشتر و شرایط سالم تر وام گیرندگان ، کیفیت بانک های چین بهبود یافت .

– نرخ ارز به شدت مدیریت شده و نوعاً کمتر از میزان ارزش واقعی خود نگه داشته میشود به این منظور که صادرات کشور در بازار جهانی ارزان شود . بر خلاف آن چه در ایران (قبل از تحریم) اتفاق افتاده بود. دولت با فروش نفت و ارز پاشی آن در بازار باعث افزایش عرضه دلار در کشور و کاهش قیمت آن شده است و در واقع ارزش پولی ملی را افزایش داد. همین سیاست باعث شده واردات ارزان و صادرات گران شود. در نتیجه تولید صرف نکند و ادامه صنعت از بین برود و جی دی پی کاهش پیدا کند. دقیقاً بر خلاف آن چه در چین صورت گرفته است.

– کنترل سرمایه تا جلوی خارج کردن ثروت های ملی به صورت سرمایه گذاری های خارجی گرفته شود و در عوض اجبار سرمایه گذاری در داخل کشور باشد .

یکی دیگر از حلقه های گم شده اقتصاد ما سرمایه گذاری است. توجه بسیاری از سیاست مداران گذشته به سرمایه گذاری کشور های خارجی در داخل کشور بوده و برای رسیدن به این هدف چندین سال مذاکره کرده اند. کاش قبل از این که به سرمایه گذاری خارجی فکر میکردند، ابتدا مانع خروج ارز از کشور و جهت دهی سرمایه های داخلی به سمت حقیقی اقتصاد میشدند تا توانایی رقابتی کشور در سطح جهانی بیشتر شود

محمدامین قاسمی

هوش مصنوعی در صنعت مالی

هم چنان که دنیای پیرامون ما در حال تغییر است، دنیای تجارت نیز پیوسته در حال تحول است.

نسل جدید کاربران، کارفرمایان خود را مجبور ساخته اند، که به روش های جدید کسب و کار در دنیای مدرن رو بیاورند. با افزایش روز افزون داده ها، پیشروان عرصه های کسب و کار به منابع اطلاعاتی بیشتری در مقایسه با قبل دسترسی دارند و جهانی سازی

تجارت ها را با فرصت ها و ریسک ها و موقعیت های جدید مواجه کرده است. از آنجاییکه دنیای تجارت در حال تغییر است، نقش امور مالی نیز در حال تحول است. در طول نیم قرن اخیر، در مسئولیت مدیران مالی تحولات گسترده ای از جمله تعریف استراتژی های تجاری، مدیریت ریسک و چگونگی عملکرد آی تی در مدیریت مالی رخ داده است. در نتیجه می توان به این نکته اشاره کرد که نقش امور مالی بر تمام حوزه های کسب و کار سایه افکنده است. از این رو فعالان عرصه های مالی جهت مدیریت و رویارویی با چالش های جدید، به استفاده از تکنولوژی های جدید رو آورده اند، که آن ها را قادر می سازد در دنیای رقابتی تجارت به موفقیت دست یابند.

استفاده از هوش مصنوعی (Artificial Intelligence)

در دنیای مدرن امروز، هوش مصنوعی به تمامی حوزه های کاری نفوذ پیدا کرده است. تقریباً تمامی کمپانی های فعال در عرصه ی تکنولوژی های مالی جهت صرفه جویی در زمان و هزینه ها، شروع به استفاده از هوش مصنوعی کرده اند. بر اساس تحقیقات انجام شده رشد هوش مصنوعی در مارکت جهانی طی ده سال گذشته بسیار چشمگیر بوده است.

امروزه بسیاری از امور مالی با استفاده از هوش مصنوعی صورت می گیرد در حالی که ممکن است آنچنان مورد توجه ما واقع نشود. علیرغم وجود سخت افزارها و نرم افزارهایی که برای بهبود امور مالی ارائه میشوند، هوش مصنوعی همچنان به پیشرفت تکنولوژی های موجود در صنعت مالی و هم چنین ارائه ی راه حل های نوین در مواجهه با چالش های کسب و کار کمک کرده است.

ارائه خدمات بهتر به مشتریان

امروزه طریقه ی ارتباط مشتریان با سازمان ها بیشتر از طریق تلفن یا چت آنلاین می باشد و اپراتورهایی که پاسخگوی سوالات مشتریان هستند ممکن است راهکار اشتباه ارائه دهند و یا حتی در پاسخگویی دچار مشکل شوند، همچنین اپراتورها ممکن است در زمان هایی از روز احساس خستگی و ناراحتی کنند و در ارائه سرویس چندان کارآمد نباشند. این در حالی است

که گزینه استفاده از هوش مصنوعی در نرم افزارهای مالی می تواند نحوه ی ارائه ی خدمات به مشتریان را بسیار بهبود بخشد.

Chatbot و Robo-Advisor دو تکنولوژی بر پایه هوش مصنوعی می باشند که در جهت تغییر این موقعیت ارائه شده اند.

که کاربران می توانند از طریق متن یا سیستم شنیداری با آن ارتباط برقرار کنند.

مزایایی که این برنامه برای کاربران فراهم می آورد:

- قابلیت مطلع کردن کاربران از همه ی تغییرات

- مدیریت حساب کاربران بنا بر درخواست آن ها

- رسیدگی به شکایات کاربران

- فراهم آوردن اطلاعات مفید برای کاربران

- ارائه ی راهکار مناسب

Chatbot: این بدان معنی ست که اگر شما یک نرم افزار مالی دارید، بهتر است در مورد تلفیق آن با چت بات مبتنی بر هوش مصنوعی فکر کنید. از آنجاییکه ارائه ی این سرویس اطلاعات بیشتری را در مورد محصولات در اختیار مشتریان قرار می دهد و آن ها را در مورد درصد قابل اطمینان بودن سرویس های ارائه شده مطمئن می سازد، در نتیجه می توان گفت که استفاده از هوش مصنوعی در نرم افزارهای مالی باعث افزایش سود و رقابت در بازار می شود.

Robo-advisor: یک نوع از چت بات ها هستند ولی به طور اختصاصی برای فیلدهای مالی خلق شده اند برخلاف چت بات ها که می توانند در فعالیت های دیگر نیز استفاده شوند.

Robo-advisor نرم افزاری ست که جایگزین مدیریت کارها می شود و تمایلات سرمایه گذاران به ریسک، انتخاب استراتژی، سرمایه گذاری و حتی خرید و فروش مطابق با نرخ انتخابی را ارزیابی می کند.

Robo-advisor ها مشاوران مالی مجازی می باشند که می توانند کمک مناسبی به تجارت های مالی و یا حتی تجارت های مرتبط با سهام ارائه دهد. به علاوه آن ها می توانند به صاحبان مشاغل مشاوره های حرفه ای سرمایه گذاری ارائه دهند که در مقایسه با مشاوران حقیقی از قیمت پایین تری برخوردار است. از این رو هوش مصنوعی می تواند در سرویس های مالی دگرگونی زیادی ایجاد کند.

قابلیت ارزیابی ریسک در موارد مربوط به اعطای وام به مشتریان

قابلیت ارزیابی ریسک از الگوریتمی مشابه با پیش بینی تقلب استفاده می کند. با استفاده از هوش مصنوعی در نرم افزارهای مالی، شرکت ها، بانک ها و سازمان هایی که در اعطای وام فعال هستند می توانند اطلاعات جامعی راجع به مشتریان به دست آورند و از این اطلاعات در جهت ارزیابی ریسک احتمالی در اعطای وام به آن ها استفاده کنند.

یکی از تازه ترین متدهای اعطای وام در صنعت مالی استفاده از سرویس های آنلاین وام دهی معروف به p to p(peer-to-peer) می باشد که افراد را قادر می سازد بدون طی کردن روند های اداری در موسسات به صندوق های اعطای وام و سرمایه گذاران و تجارت های فعال در این زمینه مرتبط شوند.

افزایش قابلیت پیش بینی کلاهبرداری های مالی

این سیستم هزاران مورد تقلب احتمالی را در حافظه خود جای می دهد که حتی می تواند روش های پنهان تقلب هم تشخیص دهد.

سیستم های تشخیص تقلب مبتنی بر هوش مصنوعی بیست و چهار ساعته فعال می باشند و به صورت اتوماتیک تقلب ها را تشخیص می دهد. این سیستم ها رفتارهای کاربران را تحلیل

کرده و زمانی که عملی از سوی کاربران با رفتار همیشگی آن ها تطابق نداشته باشد می تواند احتمال وقوع تقلب را پیش بینی کند.

در نتیجه بهتر است نرم افزارهای مالی جهت افزایش امنیت مشتریان خود از هوش مصنوعی بهره ببرند. وقتی مشتریان هنگام استفاده از نرم افزار احساس امنیت کنند، اعتماد بیشتری به محصول پیدا کرده و این به معنای موفقیت یک کسب و کار است.

قابلیت تشخیص و تایید هویت بصری

تشخیص هویت بصری با استفاده از شبکه های عصبی انجام می شود که به صاحبان تجارت های اعطای وام و p to p در سیستم بانک ها کمک می کند جهت اعطای وام به اشخاص درخواست کننده، هویت مشتریان را تشخیص دهند و مدارک آن ها را تأیید کنند. در واقع استفاده از هوش مصنوعی ارائه ی این گونه سرویس های مالی را قابل دسترس تر، سریعتر و مطمئن تر خواهد کرد.

ارائه ی پیشنهادات بیمه ای

امروزه کمپانی های بیمه شروع به استفاده از هوش مصنوعی در پروسه های خود کرده اند. هوش مصنوعی می تواند در فیلدهای مختلفی از بیمه ی مشاغل (همچون املاک و حمل و نقل که با حجم زیادی از داده سر و کار دارند)، ارزیابی خسارت بعد از تصادفات و یا مانیتور کردن شرایط املاک استفاده شود. می توان به این نکته اشاره کرد که هوش مصنوعی در متحول کردن صنعت بیمه پتانسیل بالایی دارد زیرا جایگزین کردن انسان با تکنولوژی پروسه های بیمه را تسهیل و تسریع می کند. هوش مصنوعی به مشتریان شرکت های بیمه این امکان را میدهد که بیمه را از یک سرویس پیشگیرانه به یک سرویس جبران خسارت تبدیل کنند و همچنین باعث پیشرفت شرکت های بیمه در ارائه ی خدمات و سرویس ها به مشتریان می شود.

قابلیت آنالیز پیشرفته سرمایه گذاری

امروزه سرمایه گذاران علاقه ی زیادی به استفاده از سیستم های مبتنی بر هوش مصنوعی دارند زیرا این سیستم ها می توانند اطلاعات مفید و گسترده ای به آن ها ارائه دهند. این اطلاعات نقش مؤثری در آنالیز سرمایه گذاری دارد. هوش مصنوعی و اتوماسیون پروسه ی سرمایه گذاری با حذف مداخله ی انسان و با استفاده از الگوریتم های مشخص مارکت را بررسی کرده و آنالیز جامعی در مورد قیمت ها و موقعیت ها ی سرمایه گذاری به سرمایه گذاران ارائه می دهد.

استفاده از نوآوری های جدید مالی

مطابق با پیش بینی ها، موج جدیدی از تغییرات تکنولوژی های مالی در سال های آینده در راه است. اکثر این تغییرات ناشی از تغییرات قابل توجه در نحوه ی استفاده مردم از سرویس های مالی است. در واقع این تغییرات از موارد زیر نشأت گرفته:

- نسل آینده ی مشتریان با انتظارات متفاوت از سرویس دهندگان
- عدم دسترسی بانکداری سنتی به تعداد قابل توجهی از مردم در مناطق غیر شهری که قادر به استفاده از سرویس های مالی نیستند

- ظهور تلفن های هوشمند و تبلت ها

تغییرات ذکر شده در بالا منجر به نوآوری هایی در سیستم های مالی شده است که در ادامه به چند نمونه از آنها اشاره خواهد شد.

- یک نمونه از این نوآوری ها در تکنولوژی های مالی استفاده از Crypto currency مانند بیت کوین شده است. و چگونگی عملکرد آنها وجود دارد. یکی از مهمترین شاخصه های crypto currency سؤالات و ابهامات زیادی در مورد ماهیت crypto currency می باشد. Block chain ها مبتنی بودن آن بر تکنولوژی ای می باشد که داده های مشترک در شبکه ی جهانی را مدیریت

کرده و معاملات را به صورت یک Block chain برای امنیت بالای نسخه ی الکترونیکی جمع آوری و نگهداری می کند.

امروزه استفاده از بیت کوین شهرت و مقبولیت جهانی پیدا کرده و بسیاری از مارکت ها و تجارت ها را در بر گرفته است. بیت کوین سیستمی است که از طریق آن افراد می توانند پول نقد خود را به نسخه ی الکترونیکی تبدیل کنند. بیت کوین به صورت رکوردهای الکترونیکی نگهداری می شود و می تواند از طریق میلیون ها کامپیوتر (بلاک چین) توزیع شود. استفاده از بیت کوین مزایای زیادی از جمله افزایش امنیت، کاهش فساد مالی و امکان انتقال سریع پول را فراهم می آورد.

نمونه ای دیگر از نوآوری های مالی استفاده از رابط برنامه نویسی کاربردی میباشد.

سیستم تشخیص هویت مبتنی بر شبکه های اجتماعی

در سیستم های مالی جدید استفاده از هویت دیجیتال افراد بسیار مرسوم شده است. بسیاری از کسب و کارها با هدف تأیید هویت کاربران هنگام فعالیت در شبکه های اجتماعی استفاده میکنند. در واقع هویت دیجیتال افراد از طریق بسیاری از فعالیت های آن ها در شبکه های اجتماعی نظیر فیس بوک و لینکدین شکل می گیرد به عنوان مثال کمپانی آلمانی Fidor سرویس های مالی متناسب با سلیقه ی مشتریان فراهم می آورد. این سرویس به کاربران اجازه میدهد که فقط با اکانت خود در فیس بوک حساب کاربری باز کنند. مسلماً بهره بردن از چنین سیستمی باعث تسریع پروسه و ارایه ی سرویس های بهتر مطابق با سلیقه کاربران می شود.

(API (Application programming interface

برای سالهای متمادی برنامه نویسان از API جهت برقراری ارتباط اجزای مختلف برنامه در یک اپلیکیشن استفاده می کردند اما در کسب و کار کاربرد متفاوتی دارد و با استفاده از آن می توان کسب و کارهای مختلف را به صورت اجزای مختلف در اینترنت ارایه داد. یک مثال خوب جهت درک بهتر استفاده از گوگل مپ می باشد که چگونه به اپلیکیشن ها و وب سایت های دیگر لینک می شود.

جمع بندی:

صنعت مالی و بانکداری در آینده با تغییرات عمده ای رو به روست و تکنولوژی های جدید صنعت مالی را به گونه ای غیرقابل تصور متحول کرده است. از این رو آمادگی جهت همگام شدن با این تغییرات از اهمیت بالایی برخوردار است. بسیاری از فعالان صنعت مالی به استفاده از نرم افزارها و تکنولوژی های جدید روی آورده اند چرا که این نرم افزارها مزایای زیادی از جمله صرفه ی اقتصادی بهتر، صرفه جویی در زمان، نیاز کمتر به نیروی کار و رقابت بیشتر را فراهم می آورد. در این مقاله کاربردهای هوش مصنوعی در ارایه سرویس های بهتر به مشتریان، رفتارشناسی کاربران، ارزیابی ریسک در صنعت و تشخیص هویت مورد بحث قرار گرفته است و استفاده از نوآوری های جدید مالی در رشد بیت کوین و API ها را مورد بررسی قرار داده است. هوش مصنوعی با هدف اتوماسیون کردن فعالیت های تجاری مدیران و صاحبان کسب و کارها فعالیت خود در بخش صنعت را آغاز کرده است و کسب کارهای سنتی را مجبور به استفاده از نوآوری های جدید مالی جهت رقابت با بازار جهانی کرده است.

محمدرسلول ملاجعفری

ریک کردن مدیریت می‌خواهد

مشاغل تجاری ما با خطرات زیادی روبرو هستند که می‌تواند بر بقا و رشد آنها تأثیر بگذارد. در نتیجه، درک اصول اساسی مدیریت ریسک و نحوه استفاده از آنها برای کاهش اثرات خطرات بر واحدهای تجاری مهم است.

مدیریت ریسک شامل شناسایی، تجزیه و تحلیل و پاسخ به عوامل خطر است که بخشی از زندگی یک تجارت را تشکیل می‌دهند. مدیریت ریسک مؤثر یعنی تلاش بر اینکه تا حد امکان درآمدهای آینده

را به جای عملکردی منفعلانه به طور کنشگرانه کنترل کنیم. بنابراین، مدیریت مؤثر ریسک این پتانسیل را دارد که هم احتمال وقوع ریسک و هم تأثیرات احتمالی آن را کاهش دهد. ساختارهای مدیریت ریسک به گونه‌ای طراحی شده‌اند که چیزی فراتر از اشاره به خطرات موجود را انجام نمی‌دهند. یک ساختار مدیریت ریسک خوب همچنین باید عدم قطعیت‌ها را محاسبه کرده و تأثیر آنها را بر یک تجارت پیش‌بینی کند. در نتیجه، نتیجه انتخاب بین پذیرش خطرات یا رد آنها است. پذیرش یا رد خطرات بستگی به سطوح تحملی دارد که یک کسب و کار قبلاً برای خود تعریف کرده است.

اگر یک کسب و کار مدیریت ریسک را به عنوان یک فرآیند منظم و مستمر به منظور شناسایی و حل ریسک‌ها ایجاد کند، از ساختارهای مدیریت ریسک می‌توان برای حمایت از سایر سیستم‌های کاهش ریسک استفاده کرد. آنها شامل برنامه ریزی، سازماندهی، کنترل هزینه و بودجه بندی می‌شوند. در چنین شرایطی، تجارت معمولاً شگفتی‌های زیادی را تجربه نخواهد کرد، زیرا تمرکز بر مدیریت پیشگیرانه ریسک است. پاسخ به خطرات معمولاً یکی از اشکال زیر را دارد:

اجتناب: یک کسب و کار می‌کوشد تا با رهایی از علت، ریسک خاصی را از بین ببرد.
کاهش: کاهش ارزش مالی پیش‌بینی شده مرتبط با ریسک با کاهش احتمال وقوع ریسک.
پذیرش: در برخی موارد، ممکن است یک کسب و کار مجبور به پذیرش ریسک شود. این گزینه در صورتی امکان‌پذیر است

که یک واحد تجاری احتمالی را برای کاهش تأثیر ریسک ایجاد کند. هنگام ایجاد شرایط احتمالی، یک کسب و کار باید از یک رویکرد حل مشکل استفاده کند. نتیجه یک طرح دقیق است که می‌تواند به محض نیاز اجرا شود. چنین طرحی به یک سازمان تجاری این امکان را می‌دهد تا موانع یا مانع موفقیت خود را کنترل کند، زیرا می‌تواند به محض ایجاد خطرات با آنها برخورد کند.

مدیریت ریسک یک فرآیند مهم است؛ زیرا به کسب و کار ابزارهای لازم را می‌دهد تا بتواند به اندازه کافی خطرات احتمالی را شناسایی و با آنها مقابله کند. هنگامی که یک خطر مشخص شد، کاهش آن آسان است. علاوه بر این، مدیریت ریسک مبنایی را برای مشاغل فراهم می‌کند که بر اساس آن می‌تواند تصمیم‌گیری صحیح انجام دهد.

برای یک کسب و کار، ارزیابی و مدیریت ریسک‌ها بهترین راه برای آمادگی برای احتمالاتی است که ممکن است

مانع پیشرفت و رشد شوند. هنگامی که یک شرکت برنامه خود را برای رسیدگی به تهدیدات احتمالی ارزیابی می‌کند و سپس ساختارهایی را برای رسیدگی به آنها توسعه می‌دهد، شانس خود را برای تبدیل شدن به یک نهاد موفق افزایش می‌دهد.

علاوه بر این، مدیریت ریسک پیشرو تضمین می‌کند که تا حد ممکن با ریسک‌های دارا-اولویت بالا برخورد تهاجمی صورت گیرد. علاوه بر این، مدیریت اطلاعات لازم را خواهد داشت که می‌تواند برای اتخاذ تصمیمات آگاهانه و اطمینان از سودآوری کسب و کار استفاده کند.

تجزیه و تحلیل ریسک یک رویکرد کیفی برای حل مشکلات است که از ابزارهای مختلف ارزیابی برای بررسی و رتبه‌بندی خطرات به منظور ارزیابی و حل آنها استفاده می‌کند. فرآیند تجزیه و تحلیل ریسک به صورت زیر است:

• شناسایی خطرات موجود:

شناسایی ریسک عمدتاً شامل یک طوفان مغزی است. یک کسب و کار کارکنان خود را دور هم جمع می‌کند تا بتوانند همه منابع مختلف ریسک را بررسی کنند. گام بعدی این است که همه خطرات شناسایی شده را به ترتیب اولویت‌بندی کنید. از آنجا که نمی‌توان همه خطرات موجود را کاهش داد، اولویت‌بندی تضمین می‌کند که آن دسته از ریسک‌هایی که می‌توانند به طور قابل توجهی بر یک کسب و کار تأثیر بگذارند فوریت بیشتری داشته باشند.

• ارزیابی خطرات:

در بسیاری از موارد، حل مشکل شامل شناسایی مشکل و سپس یافتن راه حل مناسب است. با این حال، قبل از اینکه بفهمیم چگونه می‌توان با ریسک‌ها به بهترین نحو برخورد کرد، باید با طرح این سؤال که "چه چیزی چنین ریسکی را ایجاد کرده‌است و چگونه می‌تواند بر کسب و کار تأثیر بگذارد" علت خطرات را مشخص کند. ایجاد پاسخ مناسب:

هنگامی که یک واحد تجاری برای ارزیابی راهکارهای احتمالی برای کاهش خطرات شناسایی شده و جلوگیری از تکرار آنها آماده می‌شود، باید سوالات زیر را بپرسد: چه اقداماتی می‌توان برای جلوگیری از تکرار خطرات شناسایی شده انجام داد؟ علاوه بر این، اگر عود کرد، بهترین کار چیست؟

• ایجاد مکانیسم‌های پیشگیرانه برای خطرات شناسایی شده:

در اینجا، ایده‌هایی که برای کاهش خطرات مفید شناخته شده‌اند، در تعدادی از وظایف و سپس در برنامه‌های احتمالی که می‌توانند در آینده به کار گرفته شوند، توسعه داده می‌شوند. در صورت بروز خطرات، می‌توان برنامه‌ها را عملی کرد.

علی دلال شریفی